

Postzegelnieuws

PostNL

Marketing

3 januari 2022

Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk

SAMENVATTING

Uitgifte: [Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk](#)

Uitgiftedatum: 3 januari 2022

Verschijningsvorm: vel van 10 postzegels in 10 verschillende ontwerpen

Artikelnummer: 420162

Ontwerp: Frank Janse, Gouda

Fotografie: Buiten-Beeld

UITGIFTE

Op 3 januari 2022 geeft PostNL [Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk](#) uit, een vel met 10 postzegels in 10 verschillende ontwerpen. Op de postzegels staat de waarde aanduiding 1 voor post tot en met 20 gram met een bestemming binnen Nederland. Het postzegelvel over [Fort Ellewoutsdijk](#) maakt deel uit van de meerjarige serie [Beleef de natuur 2021-2023](#). In de serie komen ieder jaar 4 postzegelvelen uit, met elk 10 verschillende postzegels. Op de postzegels zijn planten en dieren uit bijzondere Nederlandse natuurgebieden afgebeeld, verspreid over ons land. In 2022 komen achtereenvolgens de provincies Zeeland, Zuid-Holland, Limburg en Gelderland aan bod. De uitgifte van 3 januari 2022 besteedt aandacht aan het Zeeuwse Fort Ellewoutsdijk, gelegen aan de kust van Zuid-Beveland. Later dit jaar verschijnen postzegels over het Zuid-Hollandse laagveen van de Nieuwkoopse Plassen (21 februari 2022), het Limburgse mergellandschap van de Sint-Pietersberg (13 juni 2022) en de Gelderse Leuvenumse Bossen op de Veluwe (15 augustus 2022).

ONDERWERP

Fort Ellewoutsdijk is een verdedigingswerk uit 1839. Het werd na de afscheiding van België in 1830 door Nederland gebouwd om de scheepvaart op de Westerschelde te controleren. Het zeshoekige fort ligt buitendijks, net buiten de Ellewoutsdijkpolder, ten zuiden van het dorp Ellewoutsdijk. In 1981 werd Fort Ellewoutsdijk door de Vereniging Natuurmonumenten gekocht vanwege de bijzondere positie als cultureel erfgoed in het Zuid-Bevelandse landschap. Het gebied rond het fort maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Het unieke aan deze omgeving is dat het een beeld geeft van Zeeland van voor de inpoldering, met een van de weinige buitendijkse schorren in de Westerschelde. Het gebied is aantrekkelijk voor broedkolonies van bijvoorbeeld de kokmeeuw en zwartkopmeeuw. De kale slikken zijn bij laag water een rust- en voedselgebied voor steltlopers en watervogels. 's Winters komen hier duizenden bonte strandlopers, rosse grutto's en zilverplevieren op bezoek. Op de schorren groeien de gewone zoutmelde, zulte, lamsoor en strandkweek. Achter de Westerscheldedijk liggen bij Ellewoutsdijk twee inlagen – uitgediepte gebieden beschut tussen de dijken. In het voorjaar is Inlaag 1887 een geliefd broedgebied voor vogels. Inlaag 2005 heeft een afwisselend zout, brak en zoet karakter. Hier krijgen planten als aardbeiklaver, kamgras en kattendoorn kans te groeien.

Bronnen: natuurmonumenten.nl, wikipedia.nl, zeeuwseankers.nl

VERENIGING

Bianca van Swieten is bij Vereniging Natuurmonumenten coördinator natuurbeheer voor de Zeeuwse eilanden en een klein deel van West-Brabant. Vanuit die functie houdt zij

ook toezicht op Fort Ellewoutsdijk en de omringende natuurgebieden zoals Zuidgors, Inlaag 1887 en Inlaag 2005. “Onze eenheid is verantwoordelijk voor zo’n 3500 hectare natuurgebied die Natuurmonumenten in bezit of beheer heeft. Daartoe behoort Fort Ellewoutsdijk, een bijzonder cultuurhistorisch monument dat we zo goed mogelijk willen behouden. Vanaf het fort is er een werkelijk fantastisch uitzicht op de natuur van de Westerschelde. Dit deel van Zeeland is een belangrijke schakel voor trekvogels om op te vetten en tot rust te komen. Het fort is een prachtige plek, alsof de tijd heeft stilgestaan. Niet helemaal overigens, want met de dijkverzwaring is er natuurlijk een en ander in het landschap veranderd. Zo is de verhoogde zeedijk achter het fort omgeleid, waardoor de slotgracht deels is verdwenen. Ellewoutsdijk ligt in een stil en afgelegen gebied, wat mede de charme verklaart. Het fort heeft een wisselend gezicht in de seizoenen. Op een zomerse dag is het een en al sereniteit, in de winter kan het een barre plek zijn waar je aan de elementen bent overgeleverd. Maar ook die dynamiek trekt mensen hiernaartoe.”

FLORA EN FAUNA

Op de postzegels **Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk** zijn de volgende 10 bewoners uit de omringende natuurgebieden afgebeeld: noordzeekrab, zwartkopmeeuw, rosse grutto, kokkel, kortarige zeekraal, veranderlijke steurgarnaal, gewone mossel, kleine zee-eik, zeehond en gewone zeester. Zij spelen de hoofdrol op hun postzegels. Op het postzegelvel komen nog meer afbeeldingen van flora en fauna uit dit gebied voor. Deze zijn in een aparte grafische laag in transparante beelden weergegeven: blaaswier (linksboven), zeeappels (rechtsboven), kokkels (midden links), zeepokken (iets onder het midden), bontbekplevier (rechts onder het midden), zeester (links onder het midden) en opnieuw blaaswier (rechtsonder). Deze transparante afbeeldingen lopen over de perforaties door en verbinden de postzegels met elkaar en met de velrand.

ONTWERP

Het postzegelvel **Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk** is een ontwerp van grafisch ontwerper Frank Janse uit Gouda. Op het vel kregen de 10 planten en dieren, die in hun natuurlijke omgeving zijn geportretteerd, ieder hun eigen postzegel. In sommige gevallen loopt de afbeelding of de achtergrondkleur door op de aangrenzende postzegel en op de velrand. Alle foto’s zijn opgenomen in een grafische laag van elkaar overlappende cirkels van verschillende grootte, die de grenzen van de perforaties doorbreken. Het cirkelpatroon keert terug als kleine druppeltjes op de velrand en de tabs. Over de cirkels heen ligt een grafische laag met transparante beelden van dieren en planten uit dit gebied. De monochrome beelden zijn bijna abstract weergegeven en verbinden de postzegels met elkaar.

TYPOGRAFIE

Voor de typografie is een eigen lettertype gebruikt dat Janse speciaal voor de serie **Beleef de natuur** ontwierp. De letter, opgebouwd uit minieme cirkeltjes, kreeg de naam Fdot. De toelichtende teksten op de velrand zijn gezet in de TT Milks Light en Demibold in kapitalen (2017, Ivan Gladkikh voor Typetype). In deze bijschriften verwoordt de ontwerper creatief en met humor zijn associaties met de namen, eigenschappen en verschijningsvormen van de afgebeelde planten en dieren.

ONTWERPER

De serie **Beleef de natuur** is een ontwerp van grafisch ontwerper Frank Janse uit Gouda. Terwijl in de periode 2018-2020 de aandacht uitging naar verschillende dier- en plantensoorten, staan in 2021-2023 bijzondere Nederlandse natuurgebieden met hun flora en fauna centraal. De uitgifte van 3 januari 2022 belicht Fort Ellewoutsdijk, te vinden aan de zuidkust van Zuid-Beveland in Zeeland.

Boeiende verhalen

De selectie van de natuurgebieden is gebeurd in overleg met deskundigen van natuurbeschermingsorganisatie Natuurmonumenten. Bij de keuze van de uiteenlopende landschappen speelden verschillende overwegingen een rol. Zo moest elk gebied over voldoende interessante flora en fauna beschikken. De diversiteit was belangrijk, zodat alle soorten aan bod zouden kunnen komen: van planten, bomen en zoogdieren tot insecten, reptielen en amfibieën. Janse: “Ook wilde ik uit mooie beelden kunnen kiezen en moest er een boeiend verhaal aan verbonden zijn. Bij Fort Ellewoutsdijk is dat de bijzondere aard van de natuur in het buitendijkse gebied, de gigantische kracht van het water, van eb en vloed en de veerkracht van de dieren en planten die we hier aantreffen.”

Kandidatenlijst

Voor het postzegelvel **Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk** stelde Janse een kandidatenlijst met dieren en planten op, waarvan er uiteindelijk 10 overbleven. “Dat is tegelijkertijd voor alle landschappen in de serie **Beleef de natuur 2021-2023** gebeurd. Op die manier konden we een mooie spreiding laten zien. Nederland is een klein land en veel planten en dieren komen immers in meer natuurgebieden voor. Zo zijn herhalingen voorkomen. De afgebeelde soorten van Fort Ellewoutsdijk hebben gemeen dat ze allemaal van of in het water leven: van de vogels en de zeehond tot de schaal- en schelpdieren die daar voorkomen. En natuurlijk de wieren.”

Geboortegrond

De uitgifte over Fort Ellewoutsdijk betekende voor Janse een terugkeer naar de provincie waar hij is geboren en opgegroeid. “Ik kom uit Vlissingen op Walcheren, hemelsbreed niet meer dan 20 kilometer van het fort verwijderd. Vlissingen en Ellewoutsdijk liggen beide aan de Westerschelde, de riviermonding waaraan ze allebei hun bestaan danken. Ik woon en werk nu in Gouda, maar kom er nog steeds graag voor familiebezoek. Als ik er ben, wil ik altijd het strand zien. Zeeland is echt anders dan andere provincies en dat komt natuurlijk door de invloed van het vele water en door het gemeenschappelijke verleden als verzameling eilanden. Het ruikt er anders. Frisser, zilter. Buitendijks gaat het water nog steeds zijn eigen gang. Als ik aan de Zeeuwse natuur denk, zie ik schorren, slikken en slib voor me. Dan denk ik aan eb en vloed, aan de Westerschelde die voortdurend in beweging is, waardoor steeds weer nieuwe zandplaten ontstaan die weer volledig kunnen verdwijnen. Daarom gaan er nog altijd vanuit Vlissingen loodsers mee op de schepen die van en naar Antwerpen varen.”

Evenwichtig totaalbeeld

Bij de verdeling van de planten en dieren over het postzegelvel **Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk** streeft Janse naar een zo mooi en gebalanceerd mogelijk totaalbeeld. In eerste instantie maakt hij een inhoudelijke spreiding om te voorkomen dat dezelfde soorten op een kluitje staan. Janse: “Maar dat pas ik in de praktijk soms weer aan. De compositie is altijd sturend, onder meer met een evenwichtige verdeling van kleuren en van opnames dichtbij en ver weg. Dit postzegelvel komt in de winter uit en ik ben op zoek gegaan naar foto's waarop kou, sneeuw, rijp en ijs een grote rol spelen. Ik laat echt rauwe natuur zien. Alles verweert door zout en wind en dat keert terug in de grijzige en grauwe kleuren, met het staalblauw dat we met de winter associëren. In veel beelden zie je het helle Zeeuwse licht dat de kou extra benadrukt. Het zit erin, ik heb niets hoeven aandikken.”

Representatieve selectie

Uit het grote aanbod schelpen, zeeiersoorten, vogels en andere dieren en planten maakte Janse een representatieve selectie van de 10 hoofdrolspelers op de postzegels. De transparante afbeeldingen spelen een belangrijke rol in het ontwerp, zoals de zeeappel die als een stralende zon is opgenomen in de foto van de zwartkopmeeuw op de postzegel rechtsboven. Janse: "De zeeappel wilde ik graag gebruiken vanwege het fraaie uiterlijk van het skelet van deze zee-egel. Dat past precies bij de vormtaal van het ontwerp en de typografie. Ook de meeuw was vanaf het begin een zekere kandidaat, want die vogel is natuurlijk heel kenmerkend voor de Zeeuwse kust. Het is een zwartkopmeeuw geworden vanwege zijn grafisch interessante kop. Tegenover de meeuw in de winterse lucht heb ik de noordzeekrab gezet. De foto is op het strand gemaakt, waar je de krab over mosselen en andere schelpen ziet kruipen. De schelpvormen sluiten aan op de ronde blazen van het transparante blaaswier die naar de foto van de rosse grutto eronder doorlopen. De kokkel op de postzegel naast de grutto is zo bijzonder door de bijna doorzichtige blauwe ijskristallen. Toen de foto werd genomen, moet het erg koud zijn geweest, omdat het vriespunt van zout water veel lager ligt dan van gewoon water. Het zijn overigens niet alleen de kleuren en de transparanten die de postzegels met elkaar verbinden. Bij de bovenste postzegels zie je bijvoorbeeld overeenkomsten in de ribbels op de kokkels en de streepjespatronen van de buitenste veren van de vleugels. En het blauwe streepje van de zee bij de gruttofoto correspondeert weer met het blauw in de foto van de krab en op de andere postzegels."

Grijsig en abstract

Janse koos voor de kortarige zeekraal omdat je deze plant vaak op schorren en slikken tegenkomt. "De plant is van zichzelf groen, maar op de foto is hij bevroren en heeft hij een grijsig, bijna transparant karakter gekregen. Ik eet graag zeekraal, het zegt mij iets over Zeeland. Dat zilte, het is een heel zoute groente. De steurgarnaal ernaast is ook eetbaar. Het is een echte kameleon omdat hij van kleur kan veranderen. Ik ken garnalen wel van vroeger, toen ik ze als kind ving met een schepnetje tussen de basaltblokken, bij de paalhoofden of in plassen op het strand. Het is een abstract dier, met zijn vreemde vorm en transparante karakter. De oogjes passen heel goed bij het lettertype van de titel Beleef de natuur. Maar dat is echt toeval."

Zeekraal en steurgarnaal

Als het om zeevruchten gaat, is Zeeland vooral beroemd vanwege zijn oesters en mosselen. Op het postzegelvel koos Janse voor de laatste. "Met als belangrijkste reden dat je die nog volop in de natuur tegenkomt. Deze foto is speciaal vanwege het winterse karakter, met zichtbaar rijp langs de schelprand. Het is waarschijnlijk een jong exemplaar, gezien de lichte kleuren. Een heel mooie foto, met korte scherptediepte. De kleuren bruingeel en blauw keren terug in de afbeelding van de zee-eik ernaast. Dit zeewier kom je vaak tegen op paalhoofden. Bij hoog water zweven ze onder water, bij laag water komt de paal droog te staan en hangt de zee-eik als dreadlocks naar beneden. Ze overleven het lage tij doordat ze in de blaasjes vocht en lucht kunnen vasthouden. Het was een mooi beeld om daar in de velrand de transparante bontbekplevier op aan te sluiten. Het blauw uit de foto van de zee-eik heb ik in de borstband van de bontbek laten doorlopen."

Mossel en zee-eik

Op de postzegel linksonder staat een portret van een gewone zeehond. Hiermee vraagt de ontwerper aandacht voor het feit dat natuurbescherming echt effect kan hebben. "Toen ik opgroeide was de zeehond in Zeeland vrijwel verdwenen, met name door

milieuvervuiling”, aldus Janse. “Het verbod op de jacht en de verbetering van de waterkwaliteit heeft geleid tot een terugkeer van de populatie. Natuurlijk niet zo omvangrijk als in de Waddenzee, maar toch. Het is een bijzonder aaibaar beest, in tegenstelling tot de zeester ernaast. Dat is en blijft een mysterieus dier dat je op het strand van Walcheren tegenwoordig nauwelijks meer tegenkomt. Maar bij Fort Ellewoutsdijk nog wel. Je ziet ze vaak liggen in het schuim van de branding. Dat schuim keert in de cirkel op de velrand terug. Ook is hier het transparante blaaswier afgebeeld. Dat heeft een inhoudelijke betekenis. Als losgeslagen blaaswier op het strand terecht komt, zitten daar meestal andere planten en dieren in die zijn meegesleurd. Vaak met zeesterren ertussen.”

Over de ontwerper

Frank Janse (Vlissingen, 1967) studeerde in 2001 af als grafisch ontwerper aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. Tot 2019 werkte hij voor verschillende reclame- en ontwerp bureaus, waaronder Room for ID's, en voor zichzelf als Frank Grafisch Ontwerp in Gouda. In 2019 richtte hij samen met Leene Communicatie het nieuwe bedrijf Leene Visuele Communicatie op, voor de vormgeving van communicatiemiddelen met het accent op content en information design. Frank Janse is specialist in huisstijlen, branding, infographics en communicatiecampagnes. Leene Visuele Communicatie werkt onder meer voor uiteenlopende onderwijsinstellingen en voor opdrachtgevers in profit en non-profit. Daartoe behoren klanten zoals vastgoedspecialist Fortierra, PostNL, de Rijksoverheid, de gemeente Rotterdam, Vattenfall en de organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie ZonMw. In opdracht van PostNL ontwierp Frank Janse eerder verschillende luxe bewaarsystemen en persoonlijke postzegels, waaronder de themacollectie 2017 over vogelsoorten die in Nederland voorkomen. Ook maakte hij de ontwerpen voor de series **Beleef de natuur** in de jaren 2018-2021.

VERKOOP/ GELDIGHEID

De postzegels **Beleef de natuur – Fort Ellewoutsdijk** zijn, zolang de voorraad strekt, verkrijgbaar bij alle verkooppunten van PostNL, het postkantoor in de Bruna-winkels en via www.postnl.nl/bijzondere-postzegels. De postzegels zijn ook telefonisch te bestellen bij de klantenservice van Collect Club op telefoonnummer 088 - 868 99 00. De geldigheidstermijn is onbepaald.

WAARDE

Op deze postzegels staat waarde aanduiding 1, bedoeld voor post tot en met 20 gram met een bestemming binnen Nederland.

TECHNISCHE GEGEVENS

Postzegelformaat	40 x 30 mm
Velformaat	122 x 170 mm
Papier	normaal met fosforopdruk
Gomming	zelfklevend
Druktechniek	offset
Drukkleuren	cyaan, magenta, geel en zwart
Oplage	285.000 vellen
Versrijningsvorm	vel van 10 postzegels in 10 verschillende ontwerpen
Ontwerp	Frank Janse, Gouda
Fotografie	Buiten-Beeld
Drukkerij	Cartor Security Printers, Meaucé-La Loupe, Frankrijk
Artikelnummer	420162

COPYRIGHT

Noordzeekrab

De noordzeekrab (*Cancer pagurus*) is ongeveer 10 cm lang en 15 cm breed, sommige exemplaren kunnen zelfs 30 cm breed worden. De scharen zijn meestal niet gelijk van grootte. De grootste wordt gebruikt voor het kraken van bijvoorbeeld schelpdieren, de kleinere en vaak scherpere voor het uiteenscheuren van weefsels. Het achterlijf is bij vrouwtjeskrabben veel breder dan bij de mannetjes. Ze gebruikt het om de eieren, die ze de hele winter en het voorjaar bij zich draagt, te beschermen. Noordzeekrabben zijn vooral 's nachts actief en eten schelpdieren, zeesterren en andere dieren die niet gemakkelijk kunnen wegvlugten. Ze komen voor in intergetijdengebieden en ook tot op grote diepte, tot wel zo'n 300 meter. Ze zijn vooral te vinden op stenige bodems en rotsen met holten waarin ze zich kunnen verschuilen.

Bron: soortenbank.nl

Zwartkopmeeuw

De zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*) is een vrij schaarse soort in Nederland met zo'n 4.000 tot 4.100 broedparen (2019), maar hun aantallen nemen toe. Ze komen vooral voor in het deltagebied van ons land, maar steeds vaker in andere delen zoals het IJsselmeergebied. Vaak komen we ze tegen op intensief beheerd boerengrasland en in de wintermaanden soms in steden tussen de andere meeuwensoorten. Zwartkopmeeuwen overwinteren langs de Atlantische kust van Frankrijk, Groot-Brittannië en incidenteel Spanje en Noord-Afrika. Volwassen vogels hebben geheel witte slagpennen. Bovendelen zijn lichtgrijs en de onderdelen geheel wit. De kopkap is zwart, met een duidelijk witte oogrand. De vogel is ook te herkennen aan de bloedrode, dikke snavel en de rode poten. Mannetje en vrouwtje zien er hetzelfde uit.

Bron: vogelbescherming.nl

Rosse grutto

De rosse grutto (*Limosa lapponica*) is compacter en zwaarder gebouwd dan de gewone grutto, met kortere poten. Het mannetje is in zomerkleed van kop tot onderstaart warm roodbruin, wat de naam 'ros' verklaart. De soort is alleen doortrekker en wintergast in Nederland. Tijdens de trek en in het overwinteringsgebied vinden we ze vooral op (zandige) wadplaten, in het voorjaar op graslanden aan de kust en soms aan het strand. Deze vogel voedt zich in ons land met zeepiëren, zeeduizendpoten, zagers, wormen, tweekleppigen (nonnetjes bijvoorbeeld) en kreeftachtigen. In grasland zijn regenwormen en emelten favoriet. De rosse grutto zoekt voedsel op het oog en op de tast door te pikken en te prikken. Aantal overwinteraars 61.000 tot 76.000 (2013-2015), aantal doortrekkers 130.000 tot 200.000 (2012-2017).

Bron: vogelbescherming.nl

Kokkel

De kokkel (*Cerastoderma edule*) is een tweekleppig schelpdier, met een stevige schelp die grijsbruin tot vuilwit van kleur is. De lengte is ongeveer 5 cm. Er zijn meestal 24 karakteristieke lengteribbels die uitlopen in stompe tanden op de rand van de schelp. Ook zijn er groeiringen waaraan de leeftijd van de kokkel is af te leiden. Deze schelp leeft laag in het intergetijdengebied, ingegraven in zand, slib of fijn grind. Het is een zoutwatersoort, die een zoutgehalte van 2 promille nog wel kan verdragen. Het 'edule' in de Latijnse naam betekent 'eetbaar', en deze soort is inderdaad een bekende en in sommige landen geliefde delicatessen. In Nederland is een behoorlijke tak van de visserij gespecialiseerd in de kokkelvangst. De meeste kokkels worden gevangen met behulp van grote schepen die de zandplaten waar ze voorkomen afgraven.

Bron: soortenbank.nl

Kortarige zeekraal

De kortarige zeekraal (*Salicornia europaea*) is een plant uit de amarantenfamilie. Buitendijks naar de zeekant komen we de plant vooral tegen boven de gemiddeld-hoogwaterlijn. Binnendijks

groeit de zeekraal in het algemeen op min of meer open, sterk zilte terreinen. De plant kan 30 cm hoog worden en bloeit van juli tot oktober. De helmhokjes zijn 0,25 tot 0,55 mm lang en de zijtakken zijn afstaand. De bloemdragende leden zijn in 0,5 tot 3,5 cm lange schijnaren verenigd. De perigoniumdekseltjes laten bij rijpheid van de zaden gemakkelijk los, waardoor de zaden uitgestrooid worden. De zaden zijn sterk behaard en 0,6 tot 1,4 mm lang. De stengel is meestal vertakt. De kleur van de plant is groen, maar hij verkleurt in de nazomer vaak naar helderrood tot donkerpaars.

Bron: soortenbank.nl

Veranderlijke steurgarnaal

De veranderlijke steurgarnaal (*Hippolyte varians*) heeft, net als alle vertegenwoordigers van de familie Hippolytidae, een carapax (schild) en een fors rostrum (snuif) dat bovendien getand is. Verder heeft hij een enkele korte tand boven op de kop, net voor de ogen. Het achterlijf is duidelijk naar beneden gebogen, je zou bijna zeggen geknakt als je naar de scherpe hoek kijkt. De veranderlijke steurgarnaal wordt 32 mm lang. De kleur is rood, bruin of groen. Ook komt er een prachtig, bijna doorzichtig vlekkenpatroon in al deze kleuren voor. 's Nachts neemt de doorzichtigheid vaak toe. Hij kan zijn kleur uitstekend aanpassen aan de ondergrond, in het Engels heet deze garnaal daarom de kameleongarnaal. Deze garnalensoort eet vooral kleine kreeftachtigen, wormen, wieren en organisch afval.

Bron: soortenbank.nl

Gewone mossel

De gewone mossel (*Mytilus edulis*) heeft een ovale, enigszins driehoekige schelp die meestal tussen de 3 en 8 cm lang is. De opperhuid is diep donkerblauw tot bijna zwart. De mossel zit vast op een ondergrond met behulp van zogenaamde byssusdraden, die bestaan uit een kleefstof die afgescheiden wordt door een speciale klier. De mossel voedt zich met planktonalgjes. De bevruchting vindt plaats in het water. Uit de eitjes ontstaan larfjes, die in het plankton blijven zweven. Na verloop van tijd ontwikkelen de larfjes een schelpje en ze zinken dan naar de bodem. Dat heet de broedval, waarna ze hopelijk een ondergrond vinden om zich op vast te hechten. De mossel komt vooral voor in het intergetijdengebied. Vaak zitten ze in zeer dichte bedden, die steeds groeien doordat nieuwe mosselen zich op de oudere en de dode mosselen vestigen.

Bron: soortenbank.nl

Kleine zee-eik

De kleine zee-eik (*Fucus spiralis*) is een wier dat enkele tientallen cm hoog wordt en mooi gelijkwaardig is vertakt. De platte bladeren van ongeveer 1 cm breed ontspringen vrijwel direct uit een hechtschijf. Hoewel ze naar het eind toe breder lijken te worden, is dat niet zo. Dat effect wordt veroorzaakt door het uitwaaiende effect van de vertakkende bladeren, die steeds ongeveer in hetzelfde vlak blijven. De toppen van de bladeren kunnen aan weerszijden van de nerf flink opgezwollen zijn en ze zijn daar meestal ook lichter van kleur. Daar zitten de voortplantingsorganen. De normale kleur is groenachtig bruin. Er zijn geen drijfblazen. De kleine zee-eik komt voor hoog in het intergetijdengebied op rotsen en stenen.

Bron: soortenbank.nl

Zeehond

De gewone zeehond (*Phoca vitulina*) heeft een torpedovormig lichaam en een grijze tot bruinigrijze vacht met zwarte vlekken. Hij eet voornamelijk bodemvissen die hij jaagt met behulp van zijn gevoelige snorharen. Het verschil met een grijze zeehond is dat de grijze een duidelijk afgeplatte kop heeft, terwijl die van de gewone zeehond rond is. De mannetjes zijn 150-190 cm lang en wegen 55-130 kilo, de vrouwtjes zijn 120-155 cm lang en wegen 45-105 kilo. Sinds 1975 is de jacht op gewone zeehond in zowel Duitsland en Nederland verboden. Dit zoogdier leeft

voornamelijk in getijdengebieden waar plekken aanwezig zijn die bij eb droogvallen. Deze plekken zijn vooral te vinden langs zandige kusten en rotskusten, maar ook op met wier bedekte riffen, kiezelsteenstranden, zandplaten en stenen.

Bron: zoogdiervereniging.nl

Gewone zeester

De gewone zeester (*Asterias rubens*) is de bekendste zeester van onze streken. Hij is bleekoranje tot zeer donkerpaars van kleur en heeft een doorsnede van ongeveer 14 tot 30 cm, maar hij kan soms tot 50 cm groot worden. Zoals veel stekelhuidigen is hij vijfstralig symmetrisch. Als ze een arm verliezen, groeit op die plaats weer een nieuwe aan die overigens niet altijd weer even groot wordt. De gewone zeester eet allerlei ongewervelden, maar vooral tweekleppige weekdieren. Hij is bekend om de manier waarop hij mosselen eet: hij zet zijn zuigvoetjes vast op de mosselschelp en begint te trekken. Bovendien schermt de zeester de mossel af van het omgevende water, zodat de mossel ook nog eens zuurstofgebrek krijgt. Als de mosselschelpen zich openen, scheidt de zeester maagsap af waardoor de mossel wordt verteerd terwijl hij nog in zijn eigen schelp zit.

Bron: soortenbank.nl

